

כריתת יערות

יערות חיוניים לחיים על פני כדור הארץ ומכסים כ-30% מהשטחים

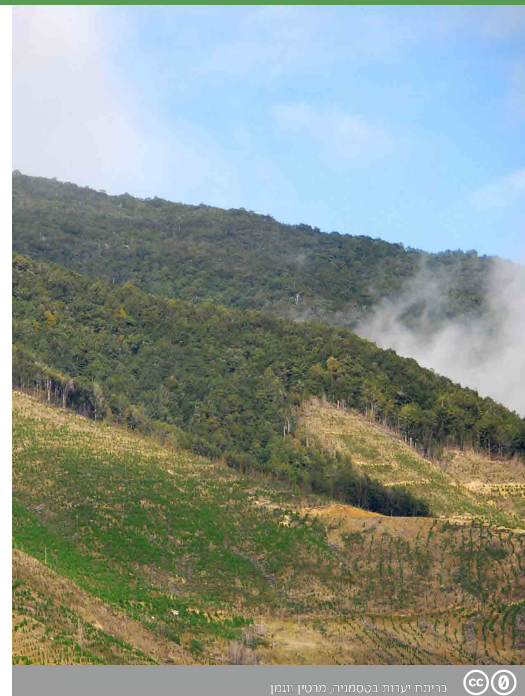
שטח קרקע גלובלי (FAO 2015). הם מחסה חלק גדול מה

מגוון ביולוגי ומשחקים תפקיד מרכזי בקיבוע CO₂.

הגורם העיקרי לכריתת היערות הוא הפיכת היערות לאדמות

חקלאי. מבחינה היסטורית, היער נעלם לראשונה במדינות צפוניות.

אבל עכשיו אלו היערות הטרוניים שמאוימים.

כריתת יערות בסמניה, מרטין יוגמן

תרגול ישן מאוד

האדם הפרהיסטורי חי בתוך היער שכיסה אותו, או קרוב מאוד אליו

כל היבשות. ציידים: מלקטים, גברים חיו

משאבים שהיא סיפקה להם: בעלי חיים, צמחים, פירות בר ופירות יער.

הרס היערות, בעיקר בשריפה, החל בתקופת הניאוליתית

עם גילוי החקלאות, כמעט באותו זמן ב

כמה אזורים בעולם: המזרח התיכון וסביבת הים התיכון,

סין, מקסיקו... כדי שתהיה להם אדמה ניתנת לעיבוד, גברים שורפים ו

מסולק, אך באופן מוגבל בקנה מידה של האוכלוסיות באותה תקופה.

תהליך זה יגדל במהלך מאות השנים, במיוחד בימי הביניים ב

אירופה עם הנזירים המסלקים שידחקו את השטחים המיוערים

להפיק תועלת מגידולים וכרי דשא. בתקופת קרל הגדול (המאה ה-11), יותר מ

1000 קהילות נזירים מתיישבות ביערות ומשתתפות בהן

קרחות גדולות. איכרים מצטרפים לנזירים המסלקים זה

היבולים מתרחבים לרעת היער, עד כדי כך שבתחילת המלחמה

לפני מאה שנים (המאה ה-14), צרפת הייתה פחות מיוערת מהיום.

מהמאה ה-16 עד המאה ה-18 בצרפת, היער נוצל יתר על המידה: בניית ספינות,

פחם למטלורגיה ועץ תומך למכרות

ברזל ופחם; שטח היער ירד לפחות מ-9 מיליון

של דונם. בסוף המאות ה-19 וה-20, יערות שאפתניים

(Landes de Gascogne) יאפשר לנו לחזור לאזור שהוקם

כיום ב-16 מיליון דונם, או 29% מהשטח הלאומי.

לזכור

מאז התקופה הפרהיסטורית, עץ היה חומר בשימוש נרחב לחימום,

ייצור ובניית כלים (בתים, סירות) אבל הראשון

הסיבה לכריתת היערות נותרה הצורך בקרקע לעיבוד ובעלי חיים.

סרז' דפאי לאחר פרנסואה רמד, אלמנטים של אקולוגיה יישומית, מהדורה 7 של DUNOD.

פייר דה רונסארד במאה ה-16 לקח

הגנה על יער באזורו.

"תקשיב, חוטב עצים, עצור קצת את זרועך!

אלה לא חורשות שאתה זורק למטה;

האם אינך רואה את הדם, שמספספי בעוצמה,

נימפות שחיו מתחת לקליפה הקשה?

חילוד קודש רצחני, אם נגב נתלה,

לשידוד שלל בעל ערך מועט,

כמה שריפות, ברזלים, מיתות ומצוקות

האם מניע לך, נבל, להרוג את האלה שלנו?"

"נגד כורתי העצים

של יער הגסטין"

פייר דה רונסארד (1524-1585)

קרית, אלסטרדי

תאוצה בעידן המודרני

כריתת יערות עכשווית משתנה מאוד מיבשת אחת לאחרת ויש לה מספר סיבות.

חצי הכדור הצפוני

האזורים מסוג ים תיכוני, בעקבות שריפות, הם הנפגעים ביותר ושראו את מיני העצים שלהם

האחרונים נעלמים לטובת ה-maquis או shrubland.

עדות לכך היא השריפות הגדולות מאוד בפורטוגל או ביוון בעשור האחרון ולאחרונה גם ב

קליפורניה, בעקבות בצורת קשות מאוד ובנייה לא מבוקרת קרוב מדי לאזורים מיוערים. הצלחנו

שימו לב גם פה ושם לניצול יתר של אוכלוסיות מסוימות לאספקת תעשיות העץ (מפעל נייר).

מדינות הדרום

בחצי הכדור הדרומי מתבטאת כריתת היערות בצורה דרמטית.

תקתוק. זה תמיד מקורו בפעולה חסרת התחשבות של גברים כלפיהם

סביבה טבעית. כך הצלחנו לראות ניצול יתר של יערות

אזורים טרופיים עבור חורשות יקרות, למשל בתאילנד שראתה את ההיעלמות

מינים כגון Tek.

מה שאנו מכנים משבר עצי הדלק ניכר ברבים

מדינות עניות, במיוחד באפריקה שמדרום לסהרה. האוכלוסיות

אוכלוסיות כפריות ולעיתים פרי-עירוניות יקצור עצים לבישול

מזון, אשר נשרף בתנורים ביעילות נמוכה מאוד, או עבור

ייצור פחם.

אוסף עץ זה נעשה מבלי לכבד את המחזור הטבעי של התחדשות העץ.

דוכני יער. אלה נעלמים בסופו של דבר, מפנים את מקומם

שטחים מושפלים, שבהם רעיית יתר מובילה אז לסטריליות של

קרקעות, שאינן מתאימות לכל פעילות אנושית (תופעת המדבר).

הרס יערות כדי להחליפם בגידולים תעשייתיים

חקלאות אינטנסיבית היא כיום הגורם העיקרי להידרדרות המערכת האקולוגית

במדינות הדרום. באופן מסורתי, גברים הציתו את היער

להקים אדמה לעיבוד, כדי להאכיל את יקיריהם, אבל את

המקומות הנוגעים בדבר היו מוגבלים.

מאז תקופת הקולוניזציה, באפריקה, אסיה ודרום אמריקה,

אותה תופעה מתפתחת בקנה מידה גדול מאוד לטיפול

מוצרי יצוא: קקאו, קפה, תה, בוטנים, אננס...

עצי הסקה, אנוני ספראט

כריתת יערות. מאט צ'ימרמן

טסמניה, מרטין ונמן

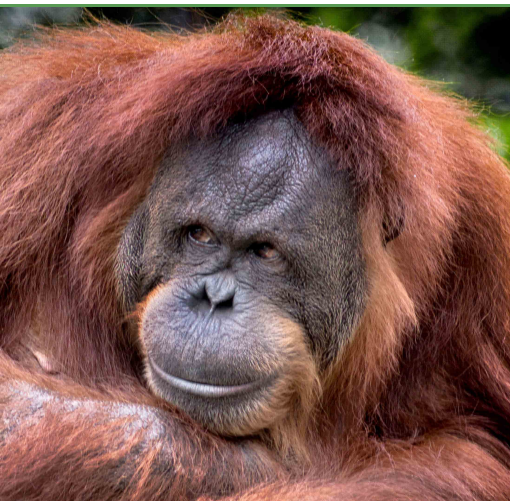

דוגמאות עדכניות ודרמטיות

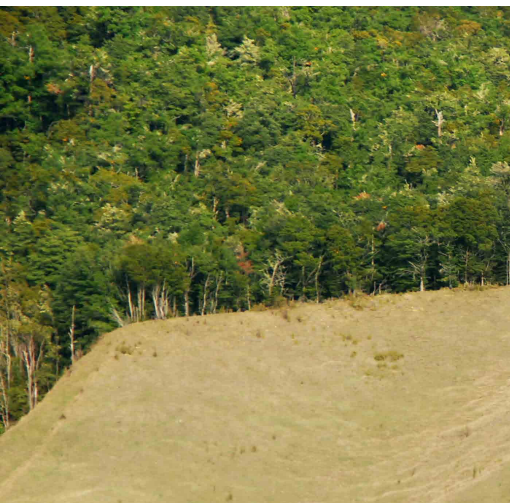
בכל המקרים שהוצגו, יערות לחים ומערכות אקולוגיות מגוונות מאוד המגנים על מגוון רחב מאוד של חיות

צמחייה פראית ועשירה מאוד, נעלמות. הם מוחלפים בשטחים מעובדים עצומים או בכרי דשא, רבים

עניים יותר מבחינת החי והצומח ולפעמים ליד המדבר.

אורנגאוטן באינדונזיה, Pxhere

כריתת יערות, מרטין ונגמן

כריתת יערות באמזונס, ברזיל © Google Earth

באינדונזיה ובמלזיה, יערות גשם טרופיים נהרסים ו

הוחלף במטעי שמן דקלים. אינדונזיה חוותה במהלך

שריפות ניכרות במהלך 30 השנים האחרונות. 5 מיליון דונם

נהרס על האי בורנאו ב-1983, כלומר פני השטח של בלגיה, לוקסמבורג

מוחלק מהולנד. ב-1998, החברות הגדולות כנראה

גרם בכוונה לשריפות ענק של כ-10 מיליון דונם

להרחיב את מטעי דקל הנפט שלהם.

באינדונזיה, איור ידוע כיום של הרחבה של שמן קוקוס

דקל לרעת היער הוא היעלמותם של הקופים הגדולים (אורנגאוטן).

בעקבות הרס בית הגידול המסורתי שלהם.

האמזונס הברזילאי נהרס כדי לפנות מקום לגידול בעלי חיים נרחב או

לגידול פולי סויה. האקולוגיות האינדיאניות הילידות שחיות ב-

יער נרדפים משטחם על ידי חברות אגרו-תעשייתיות ו

חייבים למצוא מקלט רחוק יותר ויותר, הרחק מהפעילויות החדשות הללו.

האמזונס מהווה את מאגר המגוון הביולוגי הגדול בעולם.

המשך כריתת היערות של המערכת האקולוגית הזו יהווה את אחת הפעולות הגדולות ביותר

אסונות אקולוגיים גדולים שעלולים להתרחש במהלך המאה ה-21.

מה שמדאיג מאוד הוא הסיכון להיעלמות של החלל הגדול ביותר

יער טרופי של כדור הארץ, עם שטחים עצומים של יערות פרימיטיביים אשר

מעולם לא התיישבו על ידי אדם.

מדגסקר ממחישה בבירור את האסון האקולוגי שנגרם על ידי כריתת היערות.

בהקשר של האי המלאססי, חיו מיני בעלי חיים וצמחים

ייחודי בעולם; הם נעלמו לטובת הסוואנה, אחרים נעלמו

הוחלף בידולי יצוא; שני שלישים מהשטח של מלגסי

מורכבים היום מקרקעות עניות מנוקדות בצמחים מפחזרים, או

בכנות עירום.

באסיה גם פיזור היערות ניכר, בגלל לחץ

דמוגרפי. סין הורסת את היערות שלה מאז ימי קדם וכבר לא

רק 8% משטחי היער. כריתת היערות משתוללת גם באוסטרליה

שרק לאחרונה נקטה צעדים כדי להגן מפני היערות הקדומים שלה

חשיבות אקולוגית יוצאת דופן.